

Sistemska integracija i poslovni sustavi

EU pridaje veliku pozornost omogućavanju e-poslovanja, što je izravno povezano s poslovnim sustavima i zadnje su inicijative, posebno u pravnoj regulativi, da se omogući potpuni segment e-poslovanja na svim dijelovima EU teritorija i da se izbjegnu carinske i ostale barijere.

Prema zadnjim izvještajima rađenim za EU parlament vidljivo je da 50% porasta EU industrijskog sektora dolazi iz ICT industrije i to daje dodatni investicijski zamašnjak našem sveukupnom djelovanju u ICT sektoru (istraživanje i razvoj u svrhu poboljšanja života i zapošljavanja). Na taj način se u potpunosti ostvaruju ciljevi iz EU strategije i2010. Dodatno je ICT sektor najzastupljeniji i u planiranim investicijama za istraživačke projekte u vremenu 7. okvirnog programa (FP7) s iznosom od 9 milijardi € (od ukupno planiranih 50.5 milijardi €). Nekoliko ciljeva iz odluke EU parlamenta za ostvarivanje veće konkurentnosti ICT sektora u potpunosti se uklapaju u razmatranu temu: stvaranje europskog tržišta za inovativne ICT proizvode i usluge, ICT predstavlja okosnicu za ekonomiju znanja, stimuliranje inovativnih ICT rješenja za krajnje korisnike, i to posebno za osobe s posebnim potrebama, stvaranje transeuropske telekomunikacijske usluge od javnog interesa. Da bi to ostvarila EU teži stvaranju jedinstvenog europskog informacijskog prostora i jačanju internog ICT tržišta kao i stvaranju paneuropskog demo modela za prezentiranje/demonstriranje novih ICT javnih usluga. Još je jedna važna odrednica koja u svemu tome igra važnu ulogu, a to je da svi istraživački projekti u domeni ICT-a imaju jedinstveni zahtjev da rezultati budu pohranjeni u domeni otvorenih izvora (open source) kako bi bili dostupni svima stvaraocima, a i šire. Isto vrijedi i kada se povezuju podaci vezani uz smjerove kretanja primjene poslovnih sustava. Sistemska integracija je dakako prisutna u svemu tome i zasigurno je značajna težnja u direktivama razvoja u EU da se postigne što razvijenija i jača integracija svih do sada postignutih rezultata u svim segmentima komunikacijskih i informacijskih rješenja sa svrhom stvaranja jedinstvenog informacijskog prostora.

NAMA U HRVATSKOJ NUŽNO JE ŠTO PRIJE SE UKLJUČITI U EUROPSKE E-TRENDOVE I POSTATI SUDIONICIMA I GRADITELJIMA JEDINSTVENOG EUROPSKOG E-INFORMACIJSKOG PROSTORA.

Naglašavanje ekonomije zasnovane na znanju je u domeni ICT-a osnovni signal za razumijevanje težnje za što većom prisutnosti upravo tih djelatnosti. Osnovni preduvjet za razvoj sistemske integracije je razvijeno i uređeno tržište koje ima definirane arhitekturne smjernice i jasne poslovne procese kao i široko dobro osposobljene ljude. Niti zemlje EU nisu imune na opći svjetski trend traženja proizvodnih kapaciteta za rutinske poslove u zemljama Dalekog istoka koje još uvijek uspijevaju držati cijenu sata rada znatno nižom nego europske zemlje. Ostatak razvijenog svijeta, a posebno SAD, je prije nekoliko godina primijenio tu tehniku raspodjele poslova i zato su se njegove vodeće ICT kompanije preorijentirale u domenu sistemske integracije s proizvodnjom samo ključnih komponenti (IBM, Sun, BEA) u domenu arhitekture zasnovane na uslugama (SOA). Članica EU s najrazvijenijim sustavom e-poslovanja je Danska. Ujedno je Danska vodeća i u primjeni ICT-a u sustavu školstva te podrazumijevano u primjeni širokopojasnosti i Interneta. Općenito je Danska preuzela vodeće mjesto u Europi po primijenjenosti ICT rješenja

Gdje je Hrvatska u svemu tome? Hrvatska ima postavljene smjernice – postoji inicijativa e-Hrvatska, imamo cilj postati društvo znanja, imamo pojedinačne iskorake u domeni e-sustava (e-zdravstvo, e-sudstvo), ali nemamo jasnu jedinstvenu arhitekturu i nemamo jasnu sliku e-gradanina koji je nužan navigator u e-sustavima. Nužno nam je što prije se uključiti u europske e-trendove i postati sudionicima i graditeljima jedinstvenog europskog e-informacijskog prostora.

Financiranje putem tržišta kapitala - komercijalni zapisi

U posljednjih godinu dana tržište komercijalnih zapisa znatno je oživjelo, potvrđujući da su se hrvatska poduzeća uglavnom orijentirala na banke i počela u većoj mjeri oslanjati na tržište kapitala kao alternativni izvor financiranja. Izdavatelji komercijalnih zapisa na hrvatskom su tržištu prije svega su ponajbolja velika domaća poduzeća.

Komercijalni zapis je prenosivi, kratkoročni dužnički vrijednosni papir (dospijeva do godine dana), koji omogućuje podmirenje kratkoročnih potreba izdavatelja, na način da izdavatelj, ovisno o situaciji na tržištu, izdaje tranšu zapisa koja je unutar limita uspostavljenog programa. Prednosti financiranja izdavanjem komercijalnih zapisa je diverzifikacija izvora financiranja, oslobađanje imovine izdavatelja, budući da je većina izdanja neosigurana, te prilagodba dospijeca, iznosa i prinosa, zahtjevima izdavatelja, ali i tržišta.

TREND IZDAVANJA KOMERCIJALNIH ZAPISA ZASLUŽAN JE ZA RAZVOJ NOVČANOG TRŽIŠTA I TRŽIŠTA KAPITALA.

Za razliku od klasičnih bankovnih kredita izdavanje komercijalnih zapisa podrazumijeva prikupljanje sredstava od više različitih investitora (investicijskih fondova, banaka, mirovinskih fondova, osiguravajućih društava), pa zaduživanje nije ograničeno kreditnim limitima koje banke utvrđuju za izloženost prema pojedinom poduzeću. Komercijalni zapisi nose prinos u obliku diskonta, a referentna su vrijednost pri određivanju zahtjevanog prinosa na komercijalne zapise kamatne stope na trezorske zapise Ministarstva financija.

Na domaćem tržištu na kraju 2006. godine kotiralo je 17 komercijalnih zapisa ukupne nominalne vrijednosti 690 mil.kuna, a krajem ožujka 2007. njihov je broj iznosio 22 te nominalna vrijednost 852 mil.kuna. Za usporedbu, na kraju 2004. godine na Zagrebačkoj burzi kotirao je samo jedan komercijalni zapis, od 60 mil.kuna. Pliva je prva u prosincu 1998. izdala euro-komercijalne zapise u visini od 100 milijuna USD, a od tada do danas mnoga su poduzeća izdavanjem komercijalnih zapisa zadovoljile svoje potrebe za izvorima financiranja. Na listi tih izdavatelja su: Atlantic Grupa, Atlantska plovidba, Belišće, Dalekovod, Dukat, Ingra, Istraturist, Jadranka, JGL, Kraš, Magma, Medika, M SAN Grupa, Oktal Pharma, PBZ Card, Podravka, Rijeka Promet.

Naglom porastu financiranja pomoću izdavanja komercijalnih zapisa u 2006. godini pridonijela je već neko vrijeme prisutna vrlo velika potražnja institucionalnih ulagača za dužničkim vrijednosnim papirima poduzeća, koja se odrazila na smanjenje kamatnih stopa na komercijalne zapise. Tako su se kamatne stope na trezorske zapise s najdužim dospjećem u 2006. godini kretale između 3,40% i 4,05%, dok su se prinosi na komercijalne zapise iste ročnosti kretali između 4,0% i 5,92%. U istom razdoblju vagana kamatna stopa poslovnih banaka na kratkoročne kunske kredite poduzećima bez valutne klauzule s dospjećem od 3 do 12 mjeseci kretala se između 5,89% i 7,19%.

Trend izdavanja komercijalnih zapisa svakako je zaslužen i za razvoj novčanog tržišta i tržišta kapitala jer su ulagatelji u komercijalne zapise većinom investicijski fondovi, a izlazak na tržište komercijalnih zapisa doprinosi i transparentnosti poslovanja izdavatelja te time stvaranju pozitivnog imidža izdavatelja i jačanju povjerenja među investicijskom javnosti. Za poduzeće izdavanje vrijednosnih papira također predstavlja idealan iskorak na tržište kapitala te jednostavnije i efikasnije izdavanje obveznica i/ili dionica u budućnosti.

Značajka je sekundarnog tržišta komercijalnih zapisa njegova relativno visoka nelikvidnost, budući da se komercijalni zapisi obično kupuju s namjerom da se drže do dospijeca. Tako je ukupan promet komercijalnim zapisima na Zagrebačkoj burzi tijekom 2006. godine iznosio 18,9 mil. kuna (od čega se 13,1 mil. kuna odnosilo na institucionalni promet), a trgovalo se samo s 8 izdanja komercijalnih zapisa.